

УДК 378.147.227

**ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМНИХ ПЛАТФОРМ У ПРОЦЕСІ
ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ МАГІСТРІВ ФІНАНСІВ,
БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ**

В'ячеслав Труба

кандидат юридичних наук, професор, декан економіко-правового факультету,
Заслужений юрист України,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
м. Одеса, Україна
ORCID ID 0000-0001-7782-2166
econ.pravo@onu.edu.ua

Оксана Савастєєва

кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
м. Одеса, Україна
ORCID ID 0000-0002-7356-8890
Savasteeva777@gmail.com

Тетяна Журавльова

кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
м. Одеса, Україна
ORCID ID 0000-0002-4235-1955
yutal0606@gmail.com

Анотація. У статті визначено можливість використання програмних платформ дистанційного навчання під час здійснення підготовки магістрів фінансів, банківської справи та страхування. Окреслено основні вектори змін в організації сучасного навчального процесу, що ґрунтуються на основі активного розвитку інноваційних технологій. Стверджується, що основу інформаційного освітнього середовища складає сукупність нормативно-правових, соціально-культурних та психолого-педагогічних умов, що здійснюють вплив на процес навчання. За результатами аналізу освітянської практики окреслені практичні інструменти запровадження дистанційного навчання, вибір яких залежить від характерних особливостей другого рівня вищої освіти за відповідними спеціальностями. На підставі літературних джерел досліджено основні напрями імплементації інформаційних технологій в освітній процес. Зокрема, підтверджено особливу значущість web-систем адаптивного навчання, які адаптуються до знань і здібностей студента та мають низку переваг. У статті подані рекомендації щодо використання програмних платформ, придатних для організації дистанційного навчання магістрів фінансів, банківської справи та страхування. Визначено, що основоположними під час організації дистанційного навчання є системи управління контентом (Content Management Systems – CMS). Запропоновано сім програмних продуктів:

Lotus Learning Space, WebTutor, Adobe Connect Training, Claroline, «Прометей», Microsoft Learning Gateway, MOODLE. Критеріями вибору стали можливість формувати контент фінансово-аналітичного характеру із створенням статистичних звітів результатів навчання та інші якісні характеристики. Окремий інтерес мають платформи, за допомогою яких стає можливою не лише організація дистанційного навчання, а й здійснення науково-дослідної діяльності та підготовка наукових проєктів; у цьому контексті розглянуто платформу Blackboard Learning System. Підкреслено, що значний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій та їхнє впровадження останнім часом в освітньому процесі дають підстави для оптимістичних прогнозів щодо швидкого запровадження дистанційного навчання під час підготовки магістрів фінансів, банківської справи та страхування.

Ключові слова: дистанційне навчання; системи управління контентом; програмна платформа; системи управління навчальним процесом; інформаційне середовище.

Постановка проблеми. В освітньому просторі сучасної України спостерігаються значні зміни в організації навчального процесу, пов'язані з появою новітніх засобів навчання на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій. Це передусім забезпечує ефективну реалізацію підходів до організації особистісно орієнтованого навчання. За допомогою використання інформаційних технологій здійснюється також дистанційне навчання, доцільність та обґрунтованість застосування якого під час підготовки фахівців другого (магістерського) рівня освіти обумовлюється необхідністю впровадження в життя інноваційних освітніх технологій, інтеграції напрацювань медіапедагогіки в практичну діяльність вітчизняних вищих навчальних закладів.

Практичним інструментом запровадження дистанційного навчання є програмні платформи, основним призначенням яких є управління процесами створення та розповсюдження баз навчальних матеріалів. Водночас вибір тих чи тих програмних платформ обумовлений характерними особливостями, притаманними освітньому процесу підготовки магістрів різних спеціальностей. Саме огляд програмних платформ щодо доцільності їхнього використання під час підготовки магістрів фінансів, банківської справи та страхування становить актуальність цього дослідження.

Останні роки в Україні демонструють поступове соціально-економічне зростання та неухильне додержання євроінтеграційного вектора у сфері технологій та виробництва, комунікацій та інформації, а також використання зарубіжного досвіду втілення в життя найкращих освітніх традицій.

Інтеграція в міжнародний простір та підвищені вимоги, що висуваються до фахівців на сучасному ринку праці, ставлять перед освітнім процесом у вищій школі завдання щодо підготовки професійно мобільних, здатних до абстрактного мислення, генерації нових ідей, прийняття відповідальних рішень людей «нового формату», вільних від стереотипів минулого. Це зумовлюють актуальність

досліджень у галузі професійної освіти, особливо в напрямку запровадження інноваційних форм організації навчального процесу з використанням новітніх інформаційних технологій та програмних продуктів, що включають бази знань і даних, системи пошуку та обробки інформації, системи моніторингу отриманих знань тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням дослідження теоретико-методологічних засад організації дистанційного навчання присвячені праці багатьох учених. Так, О. Абакумова, розглядаючи можливості сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій в організації дистанційної освіти, зазначає, що дистанційне навчання відображає сучасні тенденції розвитку освіти як цілісної системи на якісно новому рівні, відкриває нові перспективи для широкого розповсюдження знань і виступає основою професійної та соціальної мобільності особистості, унаслідок чого робить висновок про те, що дистанційному навчанню притаманні риси соціального феномена (Абакумова, 2011). О. Рафальська, досліджуючи питання теоретико-методичних підходів до дистанційного навчання як технології, вважає одним із перспективних підходів до організації навчального процесу модель інтеграції технологій навчання: традиційного та дистанційного (Рафальська, 2013).

Значну увагу приділено вивченню позитивного досвіду організації дистанційного навчання у вищій школі в розвинених країнах світу та можливостям його імплементації в практику вітчизняних навчальних закладів (Литвинова, 2014). Зокрема відзначається, що медіаосвіта є інтегрованим напрямом дистанційної освіти в інформаційному суспільстві, спрямованим на оволодіння сучасними комп'ютерно-телекомунікаційними технологіями (Борзенко, 2014). Визначено також специфічні риси побудови віртуальних практичних інтерактивних засобів навчальних дисциплін для дистанційного навчання та доведено, що методика віртуальних практичних інтерактивних засобів навчальних дисциплін для дистанційного навчання дозволяє вирішити проблему впровадження інформаційних дистанційних технологій у навчально-виховний процес (Мазур, Петровський, Яновський, 2010). Тенденції розвитку складових частин, необхідних для організації дистанційного навчання у ВНЗ України, а саме: використання віртуальних навчальних середовищ, розроблення дистанційних курсів, підготовка викладацького штату до роботи з новими технологіями навчання досліджував Б. Шуневич (Шуневич, 2009).

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою цієї статті є виокремлення переліку характерних особливостей найвідоміших платформ

дистанційного навчання, призначених для організації навчального процесу і контролю за навчанням шляхом використання Інтернет-технологій, що визначають доцільність їхнього використання під час підготовки магістрів фінансів, банківської справи та страхування.

Завдання дослідження включають проведення аналізу основних векторів імплементації інформаційних технологій в освітній процес; обґрунтування доцільності вибору визначеної сукупності електронних засобів для організації дистанційного навчання магістрів фінансів, банківської справи та страхування; висвітлення змісту програмних платформ для здійснення науково-дослідної діяльності та підготовки наукових проєктів.

Для вирішення поставлених завдань був застосований комплекс теоретичних методів дослідження: теоретичний аналіз психолого-педагогічної літератури з досліджуваної проблеми; систематизація та узагальнення теоретичних положень, викладених у науковій та навчально-методичній літературі щодо наявних програмних платформ для дистанційного навчання з погляду специфічних особливостей, які роблять їх придатними для використання під час дистанційної підготовки магістрів фінансів, банківської справи та страхування; узагальнення власного педагогічного досвіду підготовки майбутніх магістрів до використання інноваційних інформаційних технологій у процесі навчання, а також практичного досвіду побудови контенту візуального характеру. Матеріалами для цього дослідження стали навчальні програми дисциплін підготовки магістрів фінансів, банківської справи та страхування в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова. Як логічний процес синтез та індукція отриманих даних побудували фундамент для вибору програмних платформ, які з огляду на їхні функціональні можливості є оптимальними для впровадження в практику підготовки магістрів фінансів, банківської справи та страхування.

Результати дослідження. Як одна з найважливіших та одночасно найбільш динамічних складових системи неперервної освіти професійна освіта в сучасних умовах ґрунтується на соціальних засадах, які передбачають рівність доступу всіх представників суспільства до матеріальних і духовних цінностей. Приєднання України до Болонської конвенції передбачає отримання якісної освіти за рівнем бакалавра та магістра, що насамперед зумовлює необхідність певних змін в організації навчального процесу. Ефективна реалізація вищої освіти стає можливою не лише завдяки модернізації організаційних форм навчання, а й внаслідок появи та активного розвитку навчальних засобів на

основі використання інформаційних технологій, адже вони є основою широкого застосування в освітній сфері дистанційного навчання.

Відповідно до чинного законодавства України з метою упровадження навчання в дистанційному виді як самостійної форми освіти на базі освітніх закладів у вигляді відокремлених структурних підрозділів створюються центри дистанційного навчання. Дистанційні освітні технології також широко впроваджуються в зарубіжних країнах та використовують значний спектр дидактичних напрацювань, що включає як прості текстові дані, так і віртуальні середовища спеціалізованої спрямованості.

За допомогою процесу передачі різноманітної інформації (аудіо-, відео, текстові та графічні дані тощо) у синхронному та асинхронному режимах організовується подача навчального матеріалу, відбувається спілкування, здійснюється моніторинг рівня засвоєння отриманих знань.

Імплементація інформаційних технологій в освітній процес відбувається в двох основних векторах: на локальному рівні (тобто в навчальній аудиторії) та глобальному рівні (електронне навчання «e-learning» за допомогою інструментів глобальної світової мережі).

Сукупність нормативно-правових, соціально-культурних та психолого-педагогічних умов, що здійснюють вплив на процес навчання, представляють собою основу інформаційного освітнього середовища – специфічного простору, де відбувається розвиток індивідуума шляхом використання певного набору засобів, як тих, що властиві людині як живій істоті, так і тих, що створені за допомогою штучного інтелекту. У системі професійної освіти основним важелем організації функціонування дистанційного навчання є платформи, що представляють собою цілісні електронні системи управління навчанням, побудовані з використанням сучасних програмних продуктів.

Як зазначає В. Томашевський, у сучасних умовах особливу значущість набувають web-системи адаптивного навчання, які адаптуються до знань і здібностей студента, адже такі системи мають низку переваг:

- дозволяють зменшити непродуктивні витрати праці викладача;
- стимулюють навчання студентів, що змінює провідну роль викладача;
- передбачають диференційний підхід до студентів, який ґрунтується на

визнанні того факту, що в різних студентів попередній досвід і рівень знань в одній сфері різні (кожен студент приходить до процесу оволодіння новими знаннями зі своїм власним інтелектуальним багажем, який і визначає ступінь розуміння ним нового матеріалу і його інтерпретацію, тобто здійснюється

переорієнтація від оволодіння всіма студентами одного і того самого матеріалу до оволодіння різними студентами різного матеріалу);

– зводять на новий рівень операції контролю й оцінки результатів освітнього процесу;

– гарантують безперервний зв'язок у відносинах «викладач – студент»;

– сприяють індивідуалізації навчальної діяльності (диференціація темпу навчання, складності навчальних завдань тощо);

– підвищують мотивацію навчання за рахунок індивідуального підходу;

– сприяють розвитку в студентів продуктивних, творчих функцій мислення, зростанню інтелектуальних здібностей, формуванню операційного стилю мислення (Томашевський, Новіков, Камінська, 2011).

Якщо розглядати сукупність електронних засобів для організації дистанційного навчання магістрів фінансів, банківської справи та страхування, слід зазначити, що найбільш вдалими в зазначеному контексті є платформи, що представляють собою системи управління навчальним процесом та системи управління контентом.

Системи управління навчанням (Learning Management Systems – LMS) є універсальними платформами статистичної спрямованості для навчання в усіх галузях знань, бо мають можливість створення реєстраційних форм та ідентифікації користувачів навчального контенту, а також використовуються для формування відповідних статистичних даних.

Проте основоположними під час організації дистанційного навчання є системи управління контентом (Content Management Systems – CMS), які дають можливість створювати каталоги складних графічних, звукових, аудіо-, відео, звичайних текстових та інших файлів та здійснювати їхнє опрацювання. Необхідність їхнього використання пов'язана насамперед із можливістю створення масивів графічних та аналітичних даних, а також статистичних моделей, що обов'язково використовуються під час вивчення закономірностей функціонування міжнародного фінансового ринку, діяльності суб'єктів господарювання на ринку, організації стратегічного планування на підприємстві та фінансового контролінгу, банківського та страхового менеджменту тощо.

Окреме місце серед сукупності платформ дистанційного навчання займають системи управління навчальним контентом (Learning Content Management Systems – LCMS), які зосереджені на виконанні задач управління змістом навчальних і робочих програм та використовуються розробниками навчального контенту, спеціалістами з методологічного супроводження дисциплін, а також керівниками навчальних проєктів.

С. Деспрес (С. Després) визначає платформи для організації дистанційного навчання як програмне забезпечення, що використовується для створення та управління педагогічним змістом, індивідуалізованого навчання та телетьютората й охоплює засоби, необхідні для основних користувачів: тьютора, студента, адміністратора (Després, 2002).

Серед великої та постійно зростаючої кількості платформ уважаємо за необхідне розглянути ті, що є найбільш придатними та зручними для використання під час організації дистанційного навчання магістрів фінансів, банківської справи та страхування.

Сукупність програмних продуктів Learning Space, що розроблена корпорацією ІВМ, створює середовище навчання за допомогою глобальних і локальних комп'ютерних мереж, що є досить зручним для забезпечення функціонування дистанційного навчання. Зокрема, середовище Lotus Learning Space забезпечує можливість як самостійного навчання, широкий набір інструментів спільного навчання, так і режим знаходження у віртуальній аудиторії. Крім того, система має інтуїтивно зрозумілий інтерфейс користувача та структуру, що дозволяє створювати навчальну базу будь-якого масштабу.

У системі Lotus Learning Space Е. Бовлінг (Е. Bowling) виокремлює п'ять спеціалізованих баз даних:

1) Schedule – відображає структуру курсу навчання, створену викладачем та уможлиблює перегляд навчальних матеріалів і вправ, участь у тестах, вирішення завдань і проведення досліджень;

2) у Media Center зберігаються статті, новини, книги, реферати, звіти, а також додаткова інформація, яка виходить за межі курсу;

3) Course Room – інтерактивне середовище, створене для спілкування студентів, ведення дискусій між собою та з викладачем;

4) Profiles містить інформацію про студентів і викладачів, їхні контакти (адреса, номер телефону тощо), відомості про освітній процес тощо;

5) Assessment Manager є засобом, за допомогою якого викладачі оцінюють роботу кожного студента і повідомляють йому результати (Bowling, 2019).

З огляду на можливість застосування системи Lotus Learning Space під час організації дистанційного навчання магістрів фінансів, банківської справи та страхування спеціалізована база даних Schedule має використовуватися для здійснення розрахунково-аналітичних завдань, виходячи із специфіки дисциплін фінансового профілю, а Profiles – для інтерактивного спілкування під час створення бізнес-проектів, фінансово-аналітичних моделей тощо.

Програмний комерційний комплекс WebTutor, розроблений WebSoft, заснований на модульному підході та дає змогу на базі набору програмних модулів створювати гнучко налаштовані системи, функціонал яких залежить від визначених завдань. Доступ до функціональних можливостей модулів забезпечується двома інтерфейсами WebTutor: інтерфейсом Портал і Адміністратор. Платформа охоплює декілька модулів:

- 1) модуль управління ДН (із вбудованим редактором навчальних курсів, інтерактивних вправ і тестів / контрольних запитань);
- 2) модуль управління навчальним порталом (має редактор інформаційних матеріалів, сховище організаційної структури, керує і модерує форуми);
- 3) шлюз для обміну інформацією з іншими системами (можливість завантаження даних з інших платформ, а також інтеграції з ними, експорт даних у сховищі тощо) (WebTutor, 2019).

Adobe Connect Training – засіб, що дозволяє створювати, управляти, проводити і відстежувати курси дистанційного навчання, розробляти навчальні програми, які можуть поєднувати в собі індивідуальні навчальні плани на основі курсів, створених за допомогою Adobe Presenter та матеріали сторонніх розробників, а також організовувати інтерактивне навчання під керівництвом викладача (Adobe Acrobat Connect Pro, 2019).

Особливостями Adobe Connect Training, які зумовлюють доцільність його використання під час підготовки магістрів фінансів, банківської справи та страхування, є:

- корпоративний стиль інтерфейсу: можливість використовувати логотипи та зображення товарних знаків, що інтерпретуються як нематеріальні активи (гудвілл), при вирішенні завдань фінансового, банківського та страхового менеджменту;
- передбачена можливість припинення навчального процесу, а потім його відновлення з того самого місця;
- можливість сертифікації, що передбачає отримання студентами індивідуального коду після закінчення навчання;
- управління базами навчальних матеріалів та здійснення пошуку за ключовими словами;
- створення системи керування навчальними курсами і планами;
- інтеграція баз даних із контентом додатку Adobe;
- здійснення тестування для діагностики успішності знань студентів.

Claroline – платформа дистанційного навчання та електронної діяльності з відкритим кодом, яка поширюється на основі GNU General Public License.

Сумісна з такими операційними системами, як Linux, Mac і Windows. Забезпечує інтуїтивно простий інтерфейс для адміністрування. В основу організації Claroline LMS покладено концепцію просторів, пов'язаних із курсом чи педагогічною діяльністю. Кожен із просторів забезпечений інструментарієм для створення, організації та управління навчальними матеріалами; можливостями для забезпечення взаємодії між користувачами тощо (Claroline – Documentation, 2019).

Платформа «Прометей» дозволяє проводити навчання та перевірку знань у корпоративних мережах і мережі Інтернет, окрім того, її можна використовувати як додатковий засіб для традиційних форм навчання. У системі реалізовані такі автоматизовані функції:

- управління навчальним процесом;
- розподіл прав доступу до освітніх ресурсів і засобів управління системою;
- розмежування взаємодії учасників освітнього процесу;
- ведення журналів активності користувачів навчального комплексу;
- навчання та оцінка знань в середовищі Інтернет, у корпоративних та локальних мережах (Прометей, 2019).

Зазначимо, що існують комплексні програмні продукти, здатні формувати єдиний для всіх учасників навчального процесу інформаційний простір на рівні навчального закладу. Одним із них є комплекс Microsoft Learning Gateway, створений на основі Microsoft SharePoint Portal Server. У його складі в контексті цього дослідження найбільший інтерес представляє Microsoft SQL Server – складовий елемент (система керування базами даних), що має набір необхідних інструментів у сфері візуалізації PowerPivot і PowerView з метою створення звітів та аналітичних програм з Excel і SharePoint. Не менш значним компонентом системи є Microsoft Office Communications Server – це рішення, за допомогою якого здійснюється спілкування людей у режимі онлайн у захищеному та безпечному середовищі, що є надзвичайно корисним під час створення спільних проєктів, опрацювання кейсових завдань, що застосовують техніку навчання на основі опису реальних фінансово-економічних, соціальних та бізнес-ситуацій.

Також у складі системи є продукт Microsoft SharePoint Learning Kit, основним призначенням якого є створення завдань на основі документів, завантажених до власної бібліотеки.

Модульна об'єктно зорієнтована навчальна система (MOODLE) є пакетом програмного забезпечення для створення курсів дистанційного навчання та web-

сайтів. Цей проєкт був створений для підтримки та досліджень теорії «social constructionist framework of education» у Curtin University of Technology, Австралія. MOODLE функціонує на серверах, які підтримують PHP і MySQL. Платформа MOODLE – це повністю відкритий і вільно поширюваний проєкт. Основними особливостями MOODLE є:

- 1) система спроектована з урахуванням досягнень сучасної педагогіки з акцентом на взаємодію між студентами, обговорення;
- 2) може використовуватися для дистанційного та очного навчання;
- 3) має простий і ефективний web-інтерфейс; дизайн має модульну структуру і легко модифікується;
- 4) підключення мовних пакетів (43 мови), що уможлиблює досягнення повної локалізації;
- 5) студенти можуть редагувати свої особисті облікові записи, додавати фотографії; кожен користувач може вказати свій локальний час, у який для нього будуть переведені всі дати (наприклад, терміни виконання завдань);
- 6) підтримуються різні структури курсів: «календарна», «форум», «тематична»; кожен курс може бути додатково захищений за допомогою кодового слова;
- 7) багатий набір модулів-складових для курсів: чат, опитування, форум, глосарій, робочий зошит, урок, тест, анкета, Scorm, Survey, Wiki, семінар, ресурс (у вигляді тексту, вебсторінки або у вигляді каталогу);
- 8) зміни курсу з часу останнього входу користувача в систему, можуть відображатися на першій сторінці курсу;
- 9) майже всі тексти, що набираються, можуть редагуватися вбудованим WYSIWYG редактором; усі оцінки завдань можуть бути зібрані на одній сторінці (або у вигляді файлу);
- 10) доступний повний звіт щодо входу користувача в систему і роботи з графіками й деталями роботи з різними модулями; можливе налаштування e-mail (розсилки новин, форумів, оцінок і коментарів викладачів) (MOODLE, 2019).

Зазначимо, що існують платформи, за допомогою яких стає можливою не лише організація дистанційного навчання, а й здійснення науково-дослідної діяльності та підготовка наукових проєктів. Так, використання в освітньому процесі платформи Blackboard, окрім організації дистанційного навчання та формування статистичних даних щодо якості засвоєння матеріалу, надає його учасникам такі можливості: підготовка навчальних матеріалів в автоматизованому режимі, здійснення науково-дослідної діяльності та реалізація спільних наукових проєктів територіально віддалених один від одного учасників.

Комерційна платформа Blackboard Learning System є Web-платформою, яка дає змогу керувати віртуальним навчальним середовищем, створювати електронні освітні ресурси, забезпечувати віддалений доступ до освітніх ресурсів навчального закладу, здійснювати контроль освітнього процесу, надавати платформи для курсів дистанційного навчання, накопичувати, структурувати, керувати доступом, поповнювати освітню базу, а також надавати засоби комунікації та інформування учасників. До її складу входять такі компоненти:

- «керування курсами» сприяє створенню потоків студентів для спільного проходження навчання та посеместрового відслідковування міграції студентів;
- «редагування контенту» за допомогою візуального редактора;
- «адаптація потоку»: керування навчальним процесом, узгодження з навчальними програмами, заходами щодо звітності тощо;
- «складання плану» для використання збереженого або створення нового плану занять;
- «навчальні групи» для встановлення послідовності занять;
- «курсний пакет»: весь пакетований контент у форматі Blackboard (додаткова література, мультимедійні матеріали, опитувальники);
- «інструментарій педагога і студента»: глосарій, Electric Blackboard;
- «керування особистісною інформацією»: календар, список завдань, електронна пошта;
- «атестація» надає можливості з перевірки рівня знань тих, хто навчається за допомогою програмних пакетів «оцінка», «завдання», «щоденник», «дошка звіту і підготовки» (Blackboard, 2019).

Висновки. Підсумовуючи викладене, вважаємо за необхідне зазначити наступне. В сучасних умовах вищі навчальні заклади особливо ті, що прагнуть до застосування у своїй діяльності найкращих освітніх традицій сучасності, здійснюють активне впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітній процес. Зазначене створює широкі можливості для запровадження в практику вищих навчальних закладів дистанційного навчання. Відтак дистанційне навчання є одним із найефективніших і найбільш перспективних напрямів професійної підготовки в різних галузях знань, зокрема в галузі управління та адміністрування під час підготовки майбутніх магістрів фінансів, банківської справи та страхування. Використання такого інноваційного підходу має значно скоротити витрати на підготовку з одночасним значним підвищенням його ефективності. Результати проведеного дослідження дозволяють дійти висновку, що стан розвитку сучасних інформаційних технологій пропонує

значну кількість платформ для дистанційного навчання. У контексті здійснення підготовки магістрів фінансів, банківської справи та страхування доцільним є використовувати такі платформи, що надають можливість формувати контент фінансово-аналітичного характеру із створенням статистичних звітів результатів навчання, здійснювати наукові дослідження та реалізовувати спільні наукові проекти. Не менш важливим критерієм вибору платформи є такі її характеристики, як комплексність, низька вартість, розповсюдженість, здатність до додавання принципово нових функціональних можливостей тощо.

Останнім часом все частіше виникають взаємовідносини між суб'єктами господарської діяльності, зокрема установами комерційних банків та страховими компаніями з приводу укладання договорів щодо проходження виробничої практики та подальшого працевлаштування випускників. У межах реалізації спільної взаємодії між навчальними закладами та потенційними роботодавцями, необхідним виявляється здійснення подальших досліджень у напрямі можливостей інтеграції до платформ дистанційного навчання специфічних «бізнес-інкубаторів», які дадуть можливість здійснювати практичну підготовку майбутніх магістрів фінансів, банківської справи та страхування з урахуванням особливостей діяльності визначених суб'єктів господарювання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абакумова, О. О. (2011). Феномен дистанційної освіти в контексті сучасних соціокультурних змін. *Вісник НТУУ–КПІ. Філософія. Психологія. Педагогіка*, 2, 7–10.
2. Борзенко, О. П. (2014). Напрями організації дистанційного навчання студентської молоді Канади. *Теорія та методика навчання та виховання*, 35, 14–21.
3. Литвинова, С. Г. (2014). Проектування хмаро орієнтованих навчальних середовищ загальноосвітніх навчальних закладів. зарубіжний досвід, *Інформаційні технології і засоби навчання*, 41(3), 10–27.
4. Мазур, М. П., Петровський, С. С., Яновський, М. Л. (2010). Особливості розробки віртуальних практичних інтерактивних засобів навчальних дисциплін для дистанційного навчання. *Інформаційні технології в освіті*, 7, 40–46.
5. Об Adobe Acrobat Connect Pro. Взято з http://www.avirta.ru/about/platform_adobe/faq.
6. Описание WebTutor. Взято з <http://issuu.com/akor/docs/webtutor>.
7. Рафальська, О. О. (2013). Технологія змішаного навчання як інновація дистанційної освіти, *Комп'ютерно-інтегровані технології: освіта, наука, виробництво*, 11, 128–133.
8. Система дистанционного обучения «Прометей». Взято з <http://www.prometeus.ru/>.
9. Томашевський, В. М., Новіков, Ю. Л., Камінська, П. А. (2011). Огляд сучасного стану систем дистанційного навчання. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Сер.: Комп'ютерні технології*, 148, 146–157.
10. Шуневич, Б. І. (2009). Тенденції розвитку складових частин організації дистанційного навчання. *Інформаційні системи та мережі*, 653, 231–239.
11. Blackboard: Teaching and Learning. (n.d.). Взято з <http://www.blackboard.com/International/EMEA.aspx?lang=en-us>.

12. Bowling, E. (n.d.). The evolution of Lotus e-Learning Software. Взято з <https://www.immagic.com/eLibrary/ARCHIVES/GENERAL/IBM/I030602B.pdf>.
13. Claroline – Documentation. (n.d.). Взято з http://doc.claroline.net/en/index.php/Main_Page.
14. Després, C. (2002). Modélisation et conception d'un environnement de suivi pédagogique synchrone d'activités d'apprentissage à distance. Maine.
15. The official web-site of Moodle LMS. (n.d.). Взято з <http://moodle.org/>.

USE OF SOFTWARE PLATFORM IN THE PROCESS OF DISTANCE TRAINING OF MASTERS OF FINANCE, BANKING, AND INSURANCE

Viacheslav Truba

PhD (Candidate of Law Sciences), Professor,
Head of Faculty of Economics and Law,
Odessa National I. I. Mechnikov University,
Odessa, Ukraine,
ORCID ID 0000-0001-7782-2166
econ.pravo@onu.edu.ua

Oksana Savastieieva

PhD (Candidate of Economic Sciences), Associate Professor, Department of Finance,
Banking and Insurance,
Odessa National I. I. Mechnikov University,
Odessa, Ukraine
ORCID ID 0000-0002-7356-8890
Savasteeva777@gmail.com

Tetiana Zhuravlova

PhD (Candidate of Economic Sciences), Associate Professor, Head of Department of
Finance, Banking and Insurance,
Odessa National I. I. Mechnikov University,
Odessa, Ukraine
ORCID ID 0000-0002-4235-1955
yutal0606@gmail.com

Abstract. The article outlines the possibility of using software platforms for distance learning in the training of masters of finance, banking and insurance. The main vectors of changes in the organization of the modern educational process based on the emergence of innovative technologies are determined. It is argued that the basis of the informational educational environment is a set of normative – legal, socio-cultural and psycho-pedagogical conditions that influence the process of learning. The results of the analysis of educational practice outline the practical tools for implementing distance learning, whose choice depends on the characteristics of the second level of higher education in the corresponding specialties. On the basis of literary sources, the main directions of information technology implementation in the educational process are researched. In particular, the special significance of web-systems of adaptive learning, which is adapted to the student's knowledge and abilities and has a number of advantages, is confirmed. The article gives recommendations on the use of software platforms suitable for the organization of distance learning

of masters of finance, banking and insurance. It is determined that content management systems (Content Management Systems – CMS) are fundamental to the organization of distance learning. Seven software products are offered: Lotus Learning Space, WebTutor, Adobe Connect Training, Claroline, Prometheus, Microsoft Learning Gateway, and MOODLE. The criteria for choosing are the ability to form content of a financial and analytical nature with the creation of statistical reports of learning outcomes and other qualitative characteristics. Of particular interest are the platforms which makes it possible not only to organise distance learning, but also to implement research and development of scientific projects. In this context, the Blackboard Learning System platform is considered. It is emphasized that the significant development of information and communication technologies and their introduction recently in the educational process give grounds for optimistic forecasts concerning the rapid introduction of distance learning in the training of masters in finance, banking and insurance.

Key words: distance learning; content management systems; software platform; educational process management systems; information environment.

REFERENCES

1. Abakumova, O. O. (2011). The phenomenon of distance education in the context of modern socio-cultural changes, *Visnyk NTUU —KPI. Filosofiia. Psykholohiia. Pedagogika*, 2, 7–10.
2. Borzenko, O. P. (2014). Directions of organization of distance learning of student youth of Canada, *Teoriia ta metodyka navchannia ta vykhovannia*, 35, 14–21.
3. Lytvynova, S. H. (2014). Designing cloud-based learning environments for general education institutions. foreign experience, *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia*, 41(3), 10–27, [online]. Retrieved from <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1052/810>.
4. Mazur, M. P., Petrovskyi, S. S., Ianovskyi, M. L. (2010). Features of the development of virtual practical interactive means of teaching disciplines for distance learning. *Informatsiini tekhnolohii v osviti*, 7, 40–46.
5. About Adobe Acrobat Connect Pro [online]. Retrieved from http://www.avirta.ru/about/platform_adobe/faq.
6. Description WebTutor [online]. Retrieved from <http://issuu.com/akor/docs/webtutor>.
7. Rafalska, O. O. (2013). Technology of mixed learning as an innovation of distance education, *Kompiuterno-intehrovani tekhnolohii: osvita, nauka, vyrobnytstvo*, 11, 128–133.
8. Distance learning system “Prometei” [online]. Retrieved from <http://www.prometeus.ru/>.
9. Shunevych, B. I. (2009). Trends in the development of components of the organization of distance learning. *Informatsiini systemy ta merezhi*, 653, 231–239.
10. Tomashevskyi, V. M., Novikov, Yu. L., Kaminska, P. A. (2011). An overview of the current state of distance learning systems, *Naukovi pratsi Chornomorskoho derzhavnoho universytetu imeni Petra Mohyly. Ser.: Kompiuterni tekhnolohii*, 148, 146–157.
11. Blackboard: Teaching and Learning [online]. n.d. Retrieved from <http://www.blackboard.com/International/EMEA.aspx?lang=en-us>.
12. Bowling, E. (n.d.). «The evolution of Lotus e-Learning Software» [online]. Retrieved from <https://www.immagic.com/eLibrary/ARCHIVES/GENERAL/IBM/I030602B.pdf>.
13. Claroline – Documentation [online]. (n.d.). Retrieved from http://doc.claroline.net/en/index.php/Main_Page.
14. Després, C. (2002). “Modélisation et conception d’un environnement de suivi pédagogique synchrone d’activités d’apprentissage à distance”. Maine.
15. The official web-site of Moodle LMS [online]. Retrieved from <http://moodle.org/>

Матеріали надійшли до редакції 06.02.2020 р.